

การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

A Comparison of Listening and Speaking Abilities of 7th Grade Students Using Role-Play Method

อาชวิน นิสสัยกล้า^{1*} และสายสุนีย์ เต็มสินสุข²
Archawin Nissaikla^{1*} and Saisunee Termsinsuk²

(Received: Sep 9, 2021; Revised: Nov 30, 2021; Accepted: Dec 13, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน 12 คาบ แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาจีน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาจีน ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จำนวน 5 ประโยค สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการฟังภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถในการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ความสามารถในการฟังภาษาจีน ความสามารถในการพูดภาษาจีน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

M.Ed., Student in Curriculum and Instruction Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: sunjichengart@gmail.com

ABSTRACT

This experimental research aimed to compare 1) seven grade students' Chinese listening ability between pre and post learning using role-play method, and 2) seven grade students' Chinese speaking ability between pre and post learning using role-play method. The sample group used in this study was 30 students who were studying in seventh grade, in the second semester of the academic year 2020, Muang Phayalae Wittaya School, Mueang District, Chaiyaphum Province. The group of students was randomized by cluster random sampling. The research instruments were 4 lesson plans for 12 lessons, a Chinese listening ability multiple choices test for 30 items, and a Chinese speaking ability measurement form questions for 5 sentences. Statistic used for data analysis in this study were percentage, mean, standard deviation, and the t-test.

The study revealed that, 1) Chinese listening ability of students after the experiment, using role-play method, was significantly higher than that before the experiment at the .01 level, and 2) Chinese speaking ability of students after the experiment, using a role-play method, was significantly higher than that before the experiment at the .01 level.

Keywords: Role-play method, Chinese listening ability, Chinese speaking ability

บทนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างประเทศ รวมทั้งด้านการศึกษา กล่าวคือ ประเทศจีนมีเศรษฐกิจขนาดใหญ่และมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องการร่วมทำการค้ากับประเทศจีน ทำให้ภาษาจีนจึงเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญตามอิทธิพลทางเศรษฐกิจ (สุภิญญา เรือนแก้ว, 2552) นอกจากนี้ ภาษาจีนยังได้รับการยอมรับให้เป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารกันภายในองค์การสหประชาชาติ (อัญชลิการ์ ชันติ, สมเกียรติ อินทสิงห์ และสุนทรี คนเที่ยง, 2562) ทำให้คนต้องการทำงานในองค์การสหประชาชาติหรือผู้เกี่ยวข้องต้องการเรียนภาษาจีนมากขึ้น นอกจากนี้ การเรียนรู้ภาษาจีนเป็นการเปิดประตูไปสู่อีกโลกหนึ่งของความรู้วัฒนธรรมและอารยธรรม (ณัฐวุฒิ สุวรรณช่าง, 2558) ทำให้ผู้คนในสังคมโลกเข้าใจความแตกต่างระหว่างการดำเนินชีวิตในแต่ละวัฒนธรรม และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

ด้วยความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษาสำหรับนักเรียนไทย อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึงการแสดงออกและเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษาและเข้าใจการออกเสียงและคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยที่การเรียนการสอนภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรเน้นการเรียนรู้อย่างเป็น

ธรรมชาติ โดยเริ่มต้นจากทักษะการฟัง ได้รับเสียงแล้วจะเกิดการจดจำและนำไปสู่ทักษะการพูด จากนั้นจึงนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่น (ปิยะพงษ์ วงศ์ชุมเงิน, 2556) นอกจากนี้ ปัจจัยที่ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูด ได้แก่ การใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การลงมือปฏิบัติ อาทิ การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกให้ฟัง แล้วระบุประเด็นสำคัญจากเนื้อหาที่ฟัง (นุจรี สุทธิพันธ์, 2560) ซึ่งช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาจีนยังคงพบกับปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่หลายประการ ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้น ได้แก่ การที่นักเรียนไม่ได้ใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน ทำให้มีโอกาสน้อยในการฝึกฟังและพูดได้อย่างเพียงพอ (วิภาวรรณ สุนทรจามร, 2559) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านการรับรู้ ที่นักเรียนไม่สามารถจดจำคำศัพท์ได้และไม่สามารถจับใจความสำคัญในการสื่อสารได้และอีกปัญหา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ นักเรียนยังขาดความมั่นใจและความกล้าแสดงออก (เชียน ธีระวิทย์, 2551, น. 24) ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าว ยังสอดคล้องกับปัญหาที่สะท้อนถึงผลการเรียนในรายวิชาภาษาจีนเบื้องต้น ที่โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา (โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา, 2562) ที่พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์คิดเป็นร้อยละ 52.14 ซึ่งเป็นเกณฑ์การผ่านระดับต่ำ อีกทั้งความสามารถในการฟังและพูดภาษาจีนยังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสื่อการเรียนรู้อาจไม่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาจีนอย่างเพียงพอ และกิจกรรมการเรียนการสอนอาจยังไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการฟังและพูด การแสดงออกด้วยกริยาท่าทาง รวมทั้งการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้อง

วิธีการหนึ่งที่น่านำมาใช้ในการแก้ปัญหาการฟังและการพูดภาษาจีนได้ ได้แก่ วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เนื่องจากการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีการฝึกออกเสียงที่ตรงตามสำเนียงภาษาจากสื่อที่น่าสนใจ รวมทั้งการใช้สีหน้าท่าทางเพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง (นิธินันท์ ชารีชุม, 2563, น. 106) ที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางภาษาในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการแก้ปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จได้ (Ruslan, 2020, p. 48) และทำให้นักเรียนได้ประโยชน์จากประสบการณ์ในการใช้ภาษาสื่อสารเพื่อแสดงบทบาทของตนเองตามที่ได้รับพร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกในการสื่อสารภาษา (จันทกานต์ ไพรศรี, สรพล จิรสวัสดิ์ และสุขุม เฉลยทรัพย์, 2561, น. 267) ดังที่ผลวิจัยของผู้ที่ทำการศึกษาดำเนินการฟังและพูดภาษาจีน ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ที่พบว่า นักเรียนประสบผลสำเร็จในการพัฒนาการฟังและพูดภาษาจีน (ณัฐมน จันทร์เพ็งเพ็ญ, 2560; ชลธิชา สว่างไตรภพ และนันท์วัน อินหาครวด, 2560; พิมพ์พรรณ ต๊ะสุภา, 2558)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีนให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฟังและการพูดภาษาจีน รวมทั้ง เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับสูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

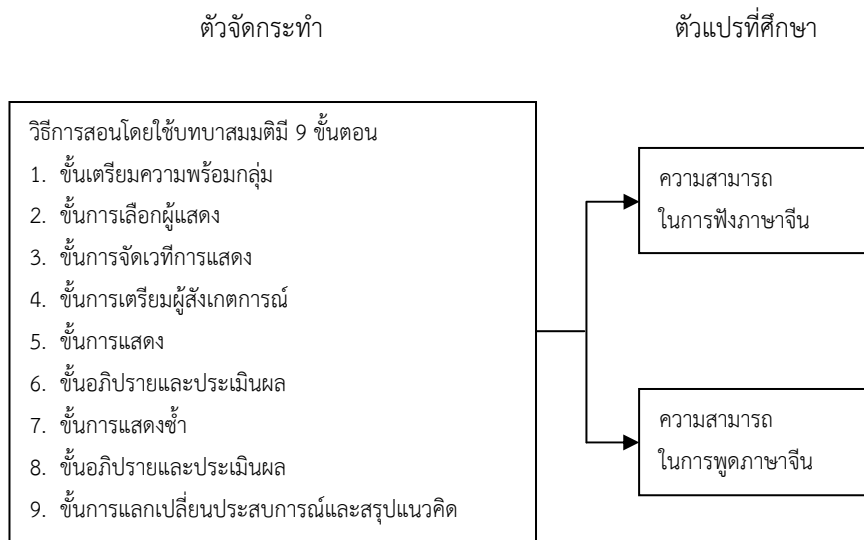
1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาจีนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาจีนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการฟังภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการโดยใช้บทบาทสมมติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการโดยใช้บทบาทสมมติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นวิธีการสอนที่ช่วยนักเรียนได้เรียนรู้ภาษาจากการสวมบทบาท เป็นผู้นั้นในสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้น โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร ใช้การพูด การฟัง ประโยคสนทนา ในการแสดงความรู้สึก รวมทั้ง การแก้ไขปัญหาผ่านการแสดง และเป็นวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร รวมทั้งพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีน ตามบทบาทที่ตนเองได้รับและตามความคิดของตนเองทั้งการฟังและการพูด ประกอบด้วย การสอน 9 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Shaftel & Shaftel (1970 อ้างถึงใน Kinasevch, 2009) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 10 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 297 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบ มีจำนวน 4 แผนๆ ละ 3 คาบ รวม 12 คาบ โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการสอน 9 ขั้นตอน (Shaftel & Shaftel, 1970 อ้างถึงใน Kinasevch, 2009) ซึ่งได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ โดยมีการเตรียมความพร้อมกลุ่ม เป็นลำดับแรก ด้วยการแบ่งกลุ่มนักเรียน และกำหนดสถานการณ์ต่างๆ ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนได้ฝึกพูดการสนทนา พร้อมกับแสดงท่าทางประกอบ ไปตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ สถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ฉันหิวมาก 我很饿! , นี่คือผลไม้อะไร 这是什么水果? , สวัสดีครับ/ค่ะ คุณครู 你好老师! , นี่คือนหนังสืออะไร 这是什么书! เป็นต้น แล้วทำการเลือกผู้แสดง การจัดเวที และการเตรียมผู้สังเกตการณ์ หลังจากนั้นนักเรียนทำการแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วร่วมอภิปรายและประเมินผลครั้งที่ 1 เกี่ยวกับประโยคในบทสนทนา ได้แก่ คุณกินข้าวหรือยัง 你吃饭了吗? , ผลไม้ราคาเท่าไร 这水果多少钱? , คุณชอบวิชาอะไร 你喜欢什么课? โดยมีผู้สังเกตการณ์ร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกเสียงและการแสดงท่าทาง เพื่อสื่อสารภาษาจีนได้เป็นที่เข้าใจมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นมีการแสดงซ้ำ แล้วร่วมอภิปรายและประเมินผลครั้งที่ 2 เพื่อนำเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้าย คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องที่แสดง (สำหรับผู้แสดงบทบาทสมมติ) คำศัพท์ ประโยคสนทนา และเรื่องที่ได้รับความชมเชย (สำหรับผู้สังเกตการณ์) โดยประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ด้วยการใช้แบบประเมินความเหมาะสมชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพบว่ามีความเฉลี่ย 4.7 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.2 แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาจีน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบ และตอนที่ 2 ฟังเรื่องราว แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ยิน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับผลการเรียนรู้ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หมายความว่า แบบทดสอบมีความสอดคล้องเหมาะสม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550, น. 117) จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อระบุคุณภาพแบบทดสอบ พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .23 - .76 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .21 - .47 จากนั้นคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 (สมบูรณ์ ตันยะ, 2559, น. 172) มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งมีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง

2.3 แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาจีน เป็นการพูดภาษาจีนในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย การใช้คำศัพท์สื่อความหมาย การพูดออกเสียงและการใช้น้ำเสียงที่ชัดเจน มีความคล่องแคล่วในการพูดสื่อสาร และการใช้กิริยาท่าทางสอดคล้องกับเรื่องที่พูด จำนวน 5 ประโยค โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบ Scoring rubric 4 ระดับ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ด้วยการใช้แบบประเมินความเหมาะสมชนิด มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพบว่า แบบวัดความสามารถมีค่าเฉลี่ย 4.53 ซึ่งความเหมาะสมในระดับมากที่สุดจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนหน่วยการเรียนรู้มาแล้ว จำนวน 3 คน ซึ่งมีผู้วิจัยและผู้สอนภาษาจีน จำนวน 1 คน ร่วมกันเป็นผู้ใช้เกณฑ์ในการประเมิน นำค่ามาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแบบเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550, น. 144) พบว่า มีค่า เท่ากับ 0.86 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ด้วยการทดสอบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีน เพื่อวัดระดับความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบทดสอบและแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว จากนั้นดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ จำนวน 6 สัปดาห์ๆ ละ 2 คาบๆ ละ 50 นาที รวม 12 คาบ และทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการฟังและแบบวัดความสามารถในการพูด เพื่อนำมาวิเคราะห์พัฒนาการความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีนของนักเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้ในการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที่ (t-test for dependent) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและความสามารถในการพูดภาษาจีน ระหว่างก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ตัวแปร		N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถในการฟัง	ก่อน	30	30	11.90	2.32	14.724	.00**
	หลัง	30	30	20.03	2.76		

**p < .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟังภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

ตัวแปร	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถในการพูด	ก่อน	30	16	7.26	20.683	.00**
	หลัง	30	16	13.53		

**p < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลวิจัยของ (ณฐมน จันทรเพ็งเพ็ญ, 2560; ชลธิชา สว่างไตรภพ และนันทวัน อินทาดกรวด, 2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาจีนโดยใช้บทบาทสมมติ พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของพิมพ์พรณ ต๊ะสุภา (2558) ที่ได้ใช้บทบาทสมมติในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการฟังและการพูดสูงขึ้นโดยลำดับ นอกจากนี้ บทบาทสมมติยังสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ดังผลวิจัยของ Juvrianto (2018) ที่พบว่า บทบาทสมมติทำให้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ สามารถพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาต่างประเทศของนักเรียนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรมเริ่มต้นจากการให้นักเรียนได้ฝึกฟังภาษาจีน เพื่อให้เกิดความคุ้นชินกับสำเนียงภาษาและเข้าใจความหมายไปพร้อมๆ กับการพูดและการสื่อท่าทางตามวิดีโอที่ผู้วิจัยได้นำมาสอนในทุกๆ คาบเรียน ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ อรรถชนิดา หวานคง (2559, น. 303-313) ได้อธิบายว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสม ด้วยการออกเสียงอย่างถูกต้อง จนสามารถใช้ได้ แล้วจึงนำความรู้ที่ได้ไปฝึกในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียน

มีการพัฒนาการฟังและการพูดเป็นพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกได้ระหว่างการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาการฟังและพูดมาโดยลำดับ โดยเริ่มจากการฟังเข้าใจความหมายของคำและประโยคได้มากขึ้นและสามารถสื่อสารในระดับคำได้ พร้อมกับเริ่มแสดงออกด้วยสีหน้าท่าทางจนกระทั่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนสามารถพูดได้เป็นประโยคสั้นๆ เพื่อสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจและแสดงออกได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากการจดจำภาพ เสียงที่สอดคล้องกับความหมายที่ได้ยินจากการฟังจนคุ้นชินทำให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดบทสนทนาได้ ความสามารถที่เกิดขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน ที่ เอกส์ณห์ ชินอักรพงศ์ (2555, น. 2-3) ได้อธิบายว่าการเรียนการสอนภาษาจีน ต้องเริ่มจากการศึกษาระบบเสียงก่อน เนื่องจากภาษาคือระบบสัญลักษณ์ของเสียงที่มีความหมาย ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงมีจุดเริ่มต้นที่การเรียนรู้เรื่องเสียงของภาษานั้นๆ ก่อนเป็นลำดับแรก โดยลักษณะการเรียนการสอนดังกล่าว ทำให้นักเรียนได้เลียนแบบและจดจำมาใช้ในการฟังและการพูด ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่า บุคคลจะเรียนรู้ได้จากกระบวนการจำและการสังเกต ซึ่งการเก็บจำกระทำทั้งสองลักษณะ คือ มโนภาพและภาษา ทั้งนี้ การเก็บจำในรูปมโนภาพจะเกิดการจดจำได้ง่ายกว่า ดังนั้น เมื่อแม่แบบแสดงให้เห็นบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนเกิดมโนภาพในสิ่งที่เรียนรู้ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาจะสามารถพัฒนาขึ้นได้หลังจากการมีมโนภาพ ซึ่งการเก็บจำในสองลักษณะนี้อาจช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนในการศึกษาครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

2. การแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันและใช้คำศัพท์ อีกทั้งสำเนียงที่ได้ยินจากสื่อวิดีโอ จนเกิดความคุ้นเคย อาจทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายและใช้ภาษาในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และสามารถใช้คำศัพท์เพื่อการสื่อสารได้ ทั้งนี้ พฤติกรรมการใช้ภาษาดังกล่าวสอดคล้องกับ Budiana (2013, p. 35) และ Ruslan (2020, p. 48) ที่อธิบายว่า บทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิษย์ (2556, น. 15) อธิบายไว้ว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ตื้นนั้น นักเรียนควรได้รับการฝึกปฏิบัติภาษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันบ่อยๆ โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีโอกาสนในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ส่งผลให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ นอกจากนี้ การอภิปรายหลังการแสดงยังทำให้นักเรียนเข้าใจบทบาท ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้แสดง ทำให้เข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการแสดงและสามารถสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการรับชมและการสังเกตการณ์ สอดคล้องกับ คำกล่าวของ ทิศนา ขัมมณี (2562, น. 358) ที่ระบุว่า ข้อมูลในการอภิปรายทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และยังสอดคล้องกับคำอธิบายของสุคนธ์ สินธพานนท์, พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีรเกียรติสุนทร และพิวัสสา นภารัตน์ (2554, น. 156) ว่าการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงเมื่อกิจกรรมได้สิ้นสุดลง ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงการกระทำ ความรู้สึก เหตุผลของบุคคลที่สวมบทบาทดังกล่าวในชีวิตจริง ส่งผลให้ความสามารถในการฟังและการพูดหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติของนักเรียนในการศึกษาครั้งนี้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ครูควรพัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย เข้ากับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อการจัดการเรียนการสอนได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกกลุ่ม ได้แสดงบทบาทที่มีความโดดเด่นและให้ความสำคัญในการแสดง ซึ่งจะทำให้นักเรียนในกลุ่มนี้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญในตนเอง

1.3 ครูควรมีการสอนพื้นฐานด้านภาษาและเตรียมพื้นฐานการแสดงด้วยการแสดงออกทางอารมณ์ สีหน้าหรือท่าทาง ก่อนเรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างการเรียนการสอน อาทิ ความกล้าแสดงออก ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการฟังและการพูด ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ อาทิ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เขียน ชีระวิทย์. (2551). *ความร่วมมือไทย-จีน ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทกานต์ ไพโรศรี, สรพล จิรสวัสดิ์, และสุภูมิ เฉลยทรัพย์. (2561). การใช้บทบาทสมมติช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(3), น. 267-275.
- ชลธิชา สว่างไทรภาพ และนันทิวัน อินหาดกรวด. (2560). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนโดยใช้บทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 1(1), น.174-183.
- ณฐมน จันทร์เพ็งเพ็ญ. (2560). *การพัฒนาการพูดภาษาจีนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (ROLE PLAY) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนมูลนิธิบ้านไผ่วิทยา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)*.
- ณัฐวุฒิ สุวรรณช่าง. (2558). ภาษาและวัฒนธรรมจีน กับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*, 17(1), น. 13-30.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิธินันท์ ชารีซุม. (2563). กิจกรรมบทบาทสมมติ กับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ. *วารสารลวาศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 4(1), น. 101-108.
- นุจรี สุทธิพันธ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการฟังภาษาจีนของนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ กรณีศึกษา นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ In Country Study Program ประจำปีการศึกษา 2560. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.hu.ac.th/conference/conference/2019/FullText/01%20-20223-238.pdf>
- ปิยะพงษ์ วงศ์ชุมเงิน. (2556). การพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบ 4 MAT. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 36(4), น. 53-60.
- พิมพ์พรรณ ต๊ะสุภา. (2558). การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง พูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา อำเภอสี จังหวัดลำพูน (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา. (2562). *แบบวิเคราะห์ผลการเรียน*. ชัยภูมิ: โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา.
- วิภาวรรณ สุนทรจามร. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยภาพรวม* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมบุญรณ์ ตันยะ. (2559). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์, พงษ์จันทร์ สุขยั้ง, จินตนา วีระเกียรติสุนทร และพิวัส สานภารัตน์. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์ตั้ง.
- สุภิญญา เรือนแก้ว. (2552). *ความสำคัญของภาษาจีนในปัจจุบัน*. สืบค้น เมื่อ 27 มกราคม 2562, จาก <http://ning-50010110079.blogspot.com/2009/09/blog-post.html>
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2556). *การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนเพื่อปวงชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- อัญชลีการ์ ชันติ, สมเกียรติ อินทสิงห์ และสุนทรี คนเที่ยง. (2562). *แนวทางการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น*. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 3(1), น. 34-41.
- อรรชนีดา หวานคง. (2559). *การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21*. *วารสารสถาบันวิจัยฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 7(2), น. 303-313.
- เอกสัณฑ์ ชินอัครพงศ์. (2555). *การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศความสำคัญของการเรียนระบบเสียง*. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 9(1), น. 2-3.

- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. Cohen.
- Budiana, K. M. (2013). The Effect of role playing technique applied on students' speaking competence. *Educate Journal Pendidikan Bahasa Inggris*, 2(2), pp. 31-41. Retrieved May 17, 2021, from <http://journal.unipdu.ac.id:8080/index.php/educate/index>
- Juvrianto, C. J. (2018). Improving The Students' Speaking Ability Through Role Play Method. *Indonesian Journal of English Teaching*, 7(1), pp. 331-340.
- Klnasevch, O. (2009). *Role-Playing Summary of a Teaching Model*. Retrieved May 17, 2021, from <https://kinasevych.ca/2009/01/16/role-playing-summary-of-a-teaching-model/>
- Ruslan, R. (2020). Students' perception on the use of role play by the teacher in EFL classroom. *English in multicultural contexts*, 4(1), pp. 46-54. Retrieved June 17, 2021, from <http://jurnal.unsil.ac.id/index.php/tlemc/article/view/1797>